

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL CLUJ
SECȚIA A II-A CIVILĂ

Dosar nr.

ÎNCHEIERE

Ședința publică din 19 februarie 2018

Completul compus din:

PREȘEDINTE:

JUDECĂTOR:

GREFIER:

S-au luat spre examinare apelurile declarate de apelantele împotriva sentinței civile nr. 2611 din data de 18.10.2017 pronunțată în dosarul nr. al, privind și pe intimații, având ca obiect contestație împotriva tabelului preliminar al creanțelor.

La apelul nominal făcut în cauză nu se prezintă niciuna dintre părți.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, care învederează faptul că în prezenta cauză s-a acordat termen pentru ca părțile să depună concluzii în scris din perspectiva procedurii dezlegării unor chestiuni de drept, fundamentată pe prevederile art. 519 Cod procedură civilă. S-au depus la dosar *concluzii scrise*: la data de 14.02.2018, de către apelanta (f. 82-84), iar la data de 15.02.2018, de către apelanta (f. 85-87).

Curtea constată că termenul a fost acordat în cauză pentru ca părțile să-și exprime poziția procesuală în raport de chestiunea pusă în discuție la termenul anterior. Se constată depuse de către, respectiv de către practicianul în insolvență concluzii scrise cu privire la incidența în cauză a dispozițiilor art. 519 Cod procedură civilă.

Curtea pune în discuția contradictorie a părților, potrivit dispozițiilor art. 519 Cod procedură civilă, această chestiune prealabilă, respectiv chestiunea de drept de a cărei lămurire depinde sau nu soluționarea pe fond a prezentei cauze. Astfel, Curtea pune în discuția părților dacă este necesară adresarea unei întrebări preliminare completului Înaltei Curți de Casație și Justiție investit cu soluționarea unor atari chestiuni de drept, *de a lămuri dacă administratorul judiciar/lichidatorul, are dreptul de a verifica creanțe bugetare constatate prin titluri executorii și care sunt limitele acestei verificări, respectiv dacă, din perspectiva întinderii creanței bugetare, verificarea poate viza momentul nașterii creanței bugetare pentru a stabili dacă sunt anterioare sau ulterioare deschiderii procedurii de insolvență a debitoarei.*

Curtea subliniază faptul că această chestiune de drept este pusă în discuția contradictorie a părților pornind de la dezlegările date de Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr. 11/2016 în care, pe o chestiune adiacentă, Înalta Curte de Casație și Justiție s-a pronunțat.

CURTEA

Asupra sesizării Completului pentru dezlegarea unor probleme de drept al Înaltei Curți de Casație și Justiție, reține următoarele:

I. Circumstanțele cauzei

În tabelul preliminar de creanțe al debitorului în insolvență, publicat în BPI nr. din, lichidatorul judiciar a înscris creanța creditorului în suma de 112.719 lei, reprezentând creanță bugetară, (debit fiscal principal) și a respins înscrierea creanței care reprezintă accesorii.

Pentru a dispune astfel lichidatorul judiciar a arătat că modalitatea de calcul a creanței nu este corectă întrucât creditorul bugetar a înscris în titlul executoriu sume de bani care sunt ulterioare datei deschiderii procedurii.

Prin contestația depusă și înregistrată la data de 01.09.2017, creditorul a contestat tabelul preliminar de creanțe al debitorului în insolvență (tabel care a fost publicat în BPI nr. din ...) în ceea ce privește *înscrisura creanței creditorului*

În susținerea poziției sale procesuale, contestatorul a arătat, în esență, că a fost înscrisă în tabelul preliminar de creanțe al debitoarei creanța creditorului în temeiul unui act administrativ fiscal care constată fie fapte prescrise, fie fapte nereale. Susține, de asemenea, că a contestat în procedura contenciosului administrativ-fiscal titlul de creanțe și, prin urmare, creanța a cărei înscriere s-a realizat nu este o creanță certă, lichidă și exigibilă care să permită înscrierea creanței contestate în tabelul de creanțe al debitoarei.

Înscrisura creanței în tabelul preliminar a fost contestată și de către *creditorul* În motivare, contestatorul a arătat, în esență, că a fost înscris nelegal în tabel cu creanța sa numai până la pragul valorii de 112.719 lei, reprezentând debit fiscal principal, respingându-i-se accesoriile solicitate aferente acestui debit, *deși acestea sunt, la rândul lor, certe, lichide și exigibile anterior deschiderii procedurii, înscrise în titlu executoriu.*

2. Soluția instanței de fond

Prin sentința civilă nr.2611 pronunțată la data de 18 octombrie 2017, în dosarul nr....., s-a respins ca nefondată contestația formulată de creditorul împotriva înscrierii creanței creditorului în tabelul preliminar de creanțe al debitorului în insolvență, s-a admis contestația formulată de creditorul împotriva înscrierii parțiale a creanței sale în tabelul preliminar de creanțe al debitorului în insolvență și s-a dispus înscrierea creanței creditorului în sumă de 322.341 lei.

Judecătorul sindic a reținut, în esență: controlul de legalitate și de temeinicie a titlurilor executorii din care izvorăsc creanțe bugetare, pentru care se solicită înscrierea în tabelul de creanță, în ipoteza în care aceste titluri au fost contestate în fața instanței judecătorești în termenele speciale prevăzute de legea specială – Codul de procedură fiscală, revine exclusiv instanței specializate de control administrativ și fiscal, o atare verificare pe fond neputând fi făcută de practicianul în insolvență.

S-a statuat, de asemenea, că nu există niciun motiv temeinic pentru care administratorul judiciar nu a acceptat și accesoriile creanțelor bugetare întrucât verificarea fondului, respectiv a temeiniciei și legalității acestor accesorii fiscale este de competența exclusivă a instanței de contencios administrativ-fiscal, iar nu a practicianului de insolvență. Conform atribuțiilor sale legale, administratorul/lichidatorul judiciar trebuie să verifice numai sub aspect formal creanța bugetară ce se solicită a se înscrie în tabelul de creanțe.

3. Apelul declarat în cauză

Hotărârea pronunțată a fost atacată cu apel de către creditorii (contestând modalitatea de înscriere a creanței sale), (pentru cheltuielile de judecată neacordate) și de către lichidatorul judiciar al debitoarei.

Prin motivele de apel formulate, practicianul în insolvență a susținut, în esență, că, pe de-o parte, creditorul nu și-a dovedit creanța solicitată, deși se pretinde că acestea provin dintr-un titlu executoriu, acest titlu nu a fost predat administratorului judiciar iar, pe de altă parte, că declarația de creanțe nu a fost însoțită de un titlu de creanță contestat în condițiile legii.

În ședința publică din data de 05 februarie 2018, Curtea, constatând că principala dispută în prezenta cauză, în privința creditoarei, o reprezintă dispoziția art. 105 din Legea privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență nr.85/2014 care permite sau nu practicianului în insolvență să procedeze la verificarea creanței menționate în titlu executoriu a pus în discuția părților necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, respectiv de a lămuri *dacă administratorul judiciar/lichidatorul, are dreptul de a verifica creanțe bugetare constatate prin titluri executorii și care sunt limitele acestei verificări, respectiv dacă, din perspectiva întinderii creanței bugetare, verificarea poate viza momentul nașterii creanței bugetare pentru a stabili dacă sunt anterioare sau ulterioare deschiderii procedurii de insolvență a debitoarei.*

II. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept

1. Punctul de vedere al apelantei

Creditoarea a arătat că apreciază că nu se impune sesizarea ICCJ cu privire la dezlegarea problemei de drept întrucât nu este o problemă nouă. Astfel, prin decizia nr.11/2016, ICCJ s-a pronunțat cu privire la modalitatea de analiză a creanțelor bugetare constatate prin titlu executoriu, contestate în condițiile legii și, chiar dacă ar fi util ca Instanța să se pronunțe cu privire la activitatea practicianului în insolvență în procedura de verificare a creanțelor, apreciază că instanța de apel are suficiente elemente să analizeze creanța creditoarei.

2. Punctul de vedere al apelantei

Lichidatorul judiciar s-a opus sesizării ICCJ cu privire la dezlegarea problemei de drept apreciind că analiza în speță vizează modalitatea de dovedire a creanței întrucât declarația de creanță formulată de către creditoare nu a fost însoțită de titlul executoriu care constată creanța pretinsă.

III. Curtea constată că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a cererii de sesizare a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Potrivit art. 519 Cod procedură civilă, dacă în cursul judecării, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

Se poate observa, așadar, că legiuitorul român a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ, după cum urmează:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecării să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere;
- chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;
- chestiunea de drept nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

În speță,

- sesizarea în condițiile art. 519 CPC are loc în cadrul unui litigiu aflat pe rolul Curții de Apel, cauza făcând obiectul dosarului înregistrat sub nr. 2496/84/2017/a1;
- instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție judecă prezenta cauza în ultimă instanță potrivit art. 43 din Legea nr. 85/2014;
- Curtea de Apel Cluj a fost legal investită cu soluționarea prezentului apel în condițiile art. 43 din Legea nr. 85/2014;
- de lămurirea chestiunii de drept invocate pe calea sesizării depinde soluționarea pricinii pe fond, în contextul în care obiectul judecării îl reprezintă contestație la modalitatea de înscriere a creanței bugetare, menționată într-un titlu de creanță, în tabelul preliminar;
- elementul de noutate este conferit de faptul că problema de drept dedusă judecării nu a mai făcut obiectul unei analize și al unei dezlegări jurisprudențiale consecutive, neputându-se vorbi despre cristalizarea unei practici judiciare în această privință; de altfel, din perspectiva expunerii elementului de noutate, Curtea apreciază că aceasta corespunde jurisprudenței ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor probleme de drept (*e.g. Decizia nr.3/2017 publicată în Monitorul Oficial al României nr. 142 din 24 februarie 2017*);

Nu în ultimul rând, trebuie subliniat faptul că în prezenta sesizare elementul care presupune o dezlegare a Instanței Supreme vizează dreptul administratorului/lichidatorului judiciar de a

verifica întinderea creanței bugetare constatate prin titluri executorii respectiv care sunt limitele acestei verificări, și dacă *verificarea poate viza momentul nașterii creanței bugetare pentru a stabili dacă sunt anterioare sau ulterioare deschiderii procedurii de insolvență a debitoarei.*

Problema de drept este nouă și față de împrejurarea că prin decizia nr. 11/2016, ICCJ s-a pronunțat cu privire la modalitatea de verificare a creanțelor bugetare constatate prin titlu executoriu, contestate în condițiile legii, și a determinat o restrângere a creanțelor supuse verificării, instanța nepronunțându-se, însă, dacă, *întinderea creanței poate fi analizată* respectiv dacă poate fi verificat momentul la care creanța s-a născut: înainte sau după data deschiderii procedurii de insolvență.

- Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat asupra acesteia prin decizii în casație sau prin recurs în interesul legii și nici pe calea unei alte hotărâri prealabile, așa cum rezultă din site-ul instanței supreme.

IV. Punctul de vedere al completului de judecată

Potrivit art.105 alin.1 și 2 din Legea nr.85/2014:

(1) *Toate creanțele vor fi supuse procedurii de verificare* prevăzute de prezentul capitol, cu excepția creanțelor constatate prin hotărâri judecătorești executorii, precum și prin hotărâri arbitrale executorii. În cazul în care aceste hotărâri judecătorești sau arbitrale sunt anulate, casate sau modificate în căile de atac, administratorul judiciar/lichidatorul judiciar va reface tabelul de creanțe în mod corespunzător. În cazul în care instanța de judecată, anulând sau casând hotărârea, nu dezleagă și fondul dedus judecătii, administratorul judiciar sau lichidatorul judiciar va proceda la verificarea acelei creanțe, notificând creditorii în cazul neînscrierii totale sau parțiale a creanței, potrivit prevederilor art. 110 alin. (4). (...)

(2) *Nu sunt supuse acestei proceduri creanțele bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale.*

Legea privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență nr.85/2014 cuprinde reglementări concrete referitoare la procedura de insolvență care poate fi aplicată debitorilor în dificultate financiară.

Pentru a asigura realizarea scopului pentru care legea a fost adoptată acela de *instituire a unei proceduri colective pentru acoperirea pasivului debitorului, cu acordarea, atunci când este posibil, a șanseii de redresare a activității acestuia* (art.2), legiuitorul român a impus necesitatea stabilirii activului și pasivului debitorului insolvent dar și a modalităților de acoperire a pasivului, în cadrul unei proceduri colective aflate, ca regulă, la dispoziția participanților la procedura insolvenței.

Stabilirea pasivului debitorului aflat în insolvență constituie una din atribuțiile principale ale administratorului/lichidatorului judiciar, reglementarea acesteia regăsindu-se în art. 58, 105 și 106 din Legea nr.85/2014.

Potrivit dispozițiilor legale amintite anterior, sunt supuse verificării, în regulă generală, toate creanțele, excepțiile fiind de strictă interpretare și vizează: creanțele constatate prin hotărâri judecătorești executorii, hotărâri arbitrale executorii precum și *creanțele bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale.*

Prin urmare, legiuitorul a înțeles să excludă practicianul în insolvență din procedura de verificare pe fond a creanțelor stabilite prin titluri executorii, rațiunea unei astfel de excluderi fiind justificată de existența unei proceduri de contestare a acestor titluri în fața instanțelor de judecată. Altfel spus, legiuitorul a stabilit că toate creanțele stabilite prin titluri executorii pot fi modificate cât privește existența sau întinderea acestora doar de către instanța de judecată, în procedura contenciosului fiscal.

Chestiunea de drept care este disputată între participanții la procedură este limita verificării pe care practicianul în insolvență o poate realiza cu privire la *creanțele bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu, contestat sau necontestat, în termenul legal.* Altfel spus, este necesar a stabili dacă practicianul în insolvență poate analiza întinderea unei astfel de creanțe având în vedere reglementarea cuprinsă în art.205-218 din Codul de procedură fiscală pentru a stabili

întinderea exactă a acesteia analizând dacă respectivele creanțe sunt anterioare momentului deschiderii procedurii sau ulterioare acestui moment. Aceasta se impune cu atât mai mult cu cât prin Decizia nr.11/2016 ICCJ a stabilit că doar elemente precum *plata creanței, prescripția și caracterul contestat al acesteia pot fi analizate.*

Apreciem că dacă creanța bugetară a fost contestată în termenele legale prevăzute de Codul de procedură fiscală, în fața instanței de contencios fiscal, această instanță va putea analiza doar elementele care țin de legalitatea actelor administrativ fiscale supuse analizei – raport de inspecție fiscală, decizie de impune – însă, nu va putea analiza dacă creanțele cuprinse în acest titlu de creanță sunt născute anterior sau ulterior momentului deschiderii procedurii întrucât o atare analiză excede controlului de legalitate din procedura contenciosului fiscal.

Așa fiind, se poate observa că și în ipoteza în care debitoarea a ales să urmeze calea contenciosului fiscal, verificarea întinderii creanței din perspectiva momentului la care această creanță s-a născut prin raportare la data deschiderii procedurii de insolvență nu poate fi realizată.

Prin urmare, nu se poate susține cu temei că procedând la această analiză – a întinderii creanței prin raportare la data deschiderii procedurii de insolvență – administratorul judiciar sau lichidatorul, după caz, nesocotește competența materială a unei instanțe de judecată, respectiv instanța de contencios fiscal, infirmând astfel acte emise în regim de putere publică ci procedează la o verificare formală a acesteia, în condițiile specifice ale procedurii insolvenței.

Putem conchide, așadar, că practicianul în insolvență poate analiza întinderea creanței constatată printr-un titlu de creanță contestat în condițiile și procedura impusă de legiuitor, analizând dacă respectiva creanță include creanțe bugetare născute anterior momentului deschiderii procedurii de insolvență sau ulterior acestuia, această activitate nefiind suprapusă controlului pe care instanța de judecată, în procedura contenciosului fiscal o realizează, chiar dacă în final este posibil ca întinderea creanței bugetare, înscrisă într-un titlu de creanță contestat, să fie modificată.

PENTRU ACESTE MOTIVE
IN NUMELE LEGII
DISPUNE

1. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile privind dezlegarea unei chestiuni de drept în temeiul art. 519 Cod procedură civilă, urmând a fi dezlegată problema de drept respectiv de a lămuri *dacă administratorul judiciar/lichidatorul, are dreptul de a verifica creanțe bugetare constatate prin titluri executorii și care sunt limitele acestei verificări, respectiv dacă, din perspectiva întinderii creanței bugetare, verificarea poate viza momentul nașterii creanței bugetare pentru a stabili dacă sunt anterioare sau ulterioare deschiderii procedurii de insolvență a debitoarei.*

2. Suspendarea soluționării prezentului apel în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. 2 Cod procedură civilă, până la pronunțarea hotărârii prealabile de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

Pronunțată în ședința publică din data de 19 februarie 2018.

PREȘEDINTE,

JUDECĂTOR,

GREFIER,